

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Syrjä, Vesa			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kilpailuttaminen ja sopimukset vanhusten asumispalveluissa : tapaustutkimus kuntatilaajan ja yksityisten tuottajien näkökulmasta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Hallinto-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 98 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Työssä tarkastellaan Espoossa vuonna 2007 järjestettyä vanhusten asumispalveluiden kilpailuttamisprosessia. Tutkimuksen taustalla on New Public Management -paradigma, jonka mukaan julkisten palvelujen ulkoistamista tulee lisätä. Tutkielman teoreettiseksi viitekehykseksi valittiin kvasimarkkinoiden käsite. Työn keskeisin lähde on Le Grandin ja Bartlettin vuonna 1993 julkaisema teos Quasi-Markets and Social Policy, jossa kirjoittajat esittävät näennäismarkkinoille asetetut ehdot. Näitä ehtoja ovat kilpailun olemassaolo, riittävä informaatio, tilaajan motivaationa on asiakkaan hyvinvointi ja tuottajan motivaationa voiton tekeminen. Lisäksi transaktiokustannukset ja kermankuorinta on minimoitava. Kvasimarkkinoiden toimivuuden arvioinnille asetetaan neljä kriteeriä, joita ovat tehokkuus, responsiivisuus, asiakkaan valintamahdollisuudet ja oikeudenmukaisuus.</p> <p>Työn tarkoituksena oli selvittää toteutuvatko kvasimarkkinoille asetetut ehdot ja kvasimarkkinoiden toimivuuden kriteerit. NPM-uudistukset ovat herättäneet myös kritiikkiä, joten teoreettista viitekehystä päätettiin laajentaa relationaalisten sopimussuhteiden suuntaan, jolloin tutkimuskysymykseksi nousee epävirallisten, yhteistyöhön perustuvien toimijasuhteiden olemassaolo tiukasti kilpailuttamislainsäädännön ehtoja noudattavassa kilpailuttamisympäristössä. Erridgen vuonna 1995 teoksessa Managing Purchasing – Sourcing and Contracting esittämä luokittelu kilpailuttamiseen perustuvan toimittajasuhteen ja kumppanuuteen perustuvan toimijasuhteen eroista oli keskeinen lähde.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä käytettiin yhden tapauksen tapaustutkimusta. Tutkimuksessa on myös piirteitä arviointitutkimuksesta. Tärkeimmät tutkimusaineistot ovat kuntatilaajan edustajien ja yksityisten palveluntuottajien puolistrukturoidut teemahaastattelut, joita tehtiin yhteensä 15. Tämän lisäksi aineistona käytettiin dokumenttiaineistoja.</p> <p>Espoon kilpailuttamisprosessin kuvauksen ja haastateltavien näkemysten pohjalta todettiin, että kvasimarkkinoiden ehdot toteutuvat Espoossa, mutta vain osittain. Kaupungissa on tuottajien välillä kilpailua, mutta kaupungin tapa valita lähes kaikki tuottajat palveluntuottajiksi puitekilpailutusta käyttäen hämärsi kilpailuttamisen tulosta. Informaation osalta ehdot pääosin toteutuvat. Koska tuottajat ovat pääosin yrityksiä, taloudellisen tuloksen tavoittelu motivaation lähteenä toteutuu. Kuntatilaajan motivaationa oli asiakkaiden hyvinvointi, mikä vastaa kvasimarkkinoille asetettua ehtoa. Transaktiokustannuksia ei haastattelujen avulla voitu arvioida ja kaupunki ei arvioi niitä juuri lainkaan. Tilaaja pystyy sopimusehdoilla estämään kermankuorinnan, jossa pyritään pääsemään eroon muita raskaammista asiakkaista.</p> <p>Toimivuuden arvioinnin ehdoista tehokkuus ei näytä toteutuvan täysimääräisesti. Kaupungin responsiivisuus asiakkaita kohtaan on lisääntynyt. Valintamahdollisuuksia asiakkailla ei juuri ole, vaan vapaat asumispalvelupaikat täytetään hoitojonon perusteella. Palveluntuotannon voi olettaa olevan pääosin oikeudenmukaista, mutta osa tuottajista kritisoi kaupunkia siitä, että se valitsi palveluntuottajiksi myös tuottajien mielestä ylilaatua korkeaan hintaan tarjonneita tuottajia.</p> <p>Kaupungin tekemien sopimusten ehdot ja tuottajien valvonta on tiukentunut. Tilaajan ja tuottajien välisessä suhteessa on kuitenkin tilaa yhteistyölle ja toiminnassa on myös relationaalisten sopimussuhteiden piirteitä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kilpailuttaminen markkinat sopimukset vanhukset palvelut			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			